

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΔΙΣΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Έτος Θ. 279

Ίδρυκτήης—Διοικήτης Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΑΝΗΣ

Δευτέρα 3 Αυγούστου 1931

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΚΗΣ

Τὸ ἑλληνικὸν Κράτος, τὸ ὁποῖον, ἐπὶ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως (1926—1928) ἐφάρμοξε ὑπεροπτικῶς πρὸς τὴν Ἀλβανίαν, ὑπευργουμένης ἐπὶ τῶν ἑξωτερικῶν, τοῦ καὶ σήμερον ὑπευργουμένου Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Ἀνδρ. Μεγαλοκοπούλου, σήμερον τὸ αὐτὸ Κράτος φέρεται πειθύνειν πρὸς τὰς ἀλβανικὰς ἀξιώσεις, ὡς πρὸς ἀξιώσεις Μεγάλης Δυναμείας. Ἐκτὸς τῆς ἐπικερδοστατικῆς διὰ τοῦς Ἀλβανὸς ἐκτεμῆσεως τῶν ἐν Ἑλλάδι τσιφλικίων τῶν, τσιφλικιῶν προσερχομένων ἐξ ἀρπαγῶν, ἔχομεν καὶ τὴν διὰ τῆς παροχῆς ἑκατομμυρίων δραχμῶν εἰς τοὺς ἀγῶνες τῶν Φιλικῶν Νταμάτες καὶ Σακκάτες, διὰ ἀποζημιώσεων τῶν δῆθεν τσιφλικίων τῶν, τῶν λαγομένων Δεκάξη Χωρίων τῶν Φιλικῶν, διὰ τὰ ὅποια τὸ διὰ εἰδικοῦ Νόμου τῆς σημερινῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐξουσιοδοτηθέντὸ Πρωτοδικεῖον Ἰωαννίνων ἀπεφάνθη ὁριστικῶς κατὰ μετὰ κλήτως διὰ οὐκ ὀκνηροῦς ὁρίμενοι ἰδιοκτεταί τοῦτου οὐδὲν δικαίωμα ἰδιοκτησίας ἔσχατον οὐδ' ἔχουν, ἀφοῦ οὗτοι οὐδ' ἐπὶ τοσοῦτο Κράτει, ὅτε εἶχον ὅλα τὰ μέσα, ὡς Τούρκους ἐναντίον Ἀλβανῶν, δὲν εἶχον κατορθώσει ἐπὶ ἡμεῖς αἰὶνὰ ν' ἀποκτήσουν νόμιμον τίτλον ἰδιοκτησίας.

Ἡ ἀνεκτικότης, ἡ μὴ εἰπωμένη ὑποτέλεια—τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἀπέναντι τοῦ μετροκοπικοῦ ἀλβανικοῦ Κράτους, ἐφθασε μέγρι καὶ τοῦ νὰ ἐγκαταλείψῃ ἔρμαιον εἰς τοὺς ἀλβανικοὺς ὄνυχας τὴν ἐν 200 χιλιάδων ψυχῶν ἑλληνικὴν Μετιονότητα ἐν Ἀλβανίᾳ, ἥς Μετιονότητος εἶναι φυσικὸς προσηλωτής ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, δυνάμει διεθνῶν Συνθηκῶν.

Ἡ ἑλληνικὴ Γλῶσσα κατηργήθη ἀπὸ τὰς ἑλληνικὰς Σχολαῖα καὶ τὰς ἑλληνικὰς Ἐκκλησιαστικάς τῆς ἀλβανικῆς Ἐπικρατείας, οἱ αὐτοὶ γηγενεῖς Ἕλληνες τὴν καταγωγὴν ἀπὸ τοῦ ἑκατομμυρίου τοῦ Δευκαλίωνος ἐγκατεστημένοι, εἶναι δούλοι, δεκα-

πλασίως ἀπ' ὅ,τι ἦσαν ἐπὶ τοῦτο Κοκκρατίας, ὅτε ἦσαν κύριοι τῶν Σχολείων τῶν, καὶ τῆς θρησκείας τῶν, ἐν ὧν σήμερον ἡ ἀλβανικὴ Κυβέρνησις ἀπηγόρευσε καὶ αὐτὰς ἀκόμη τὰς ἑλληνικὰς ἐπιγραφὰς τῶν τεμενῶν ἐν τοῖς ἐλληνορθόδοξοις νεκροταφείοις! Ἀφ' ὧν τὴν τραβοῦν οἱ Ἕλληνες; ὑπὸ τῆς ἐλευθερίας Ἡπειρου, οὐκ ἔτι διερχόμενοι διὰ τῶν δύο ἀλβανικῶν ζωνῶν ἑκατομμυρίων—Ἀγίων Σαράντα καὶ Μέρτζανης—Καπέαντες, περὶ οὗ ἐγγράφησαν ἐν κορίφῳ ἄρθρῳ εἰς τὸν προηγούμενον φύλλον μας.

Κοντὰ εἰς τὸν μέγαν ὄρμαθον τῆς ἐναντίον τῆς ἐν Ἀλβανίᾳ ἑλληνικῆς Μετιονότητος ἐξασκηθείσης καὶ ἐξασκουμένης ἀλβανικῆς τυραννίας, ἥτις συμπεριλαμβανεῖ καὶ πάντα ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ, διερχόμενοι διὰ τοῦ ἀλβανικοῦ ἰσχυροῦ, προσηλωτὴ καὶ ἡ ἀπὸ σκοποῦ διαπραχθεῖσα ἀπανθρωπότης τοῦτολοφονία 48 Ἑλλήνων στρατιωτῶν, τῶν ὑπηρέτων τῶν εἰς τὸν ἀλβανικὸν Στρατόν, διότι καὶ τυφλῶ δῆλον ὅτι παρὰ τὰς ἐξαπολυθείσας ἐκ Τυραννῶν διαφύσεις, σκοτὶ μὴ ἐτίθησαν νὰ ἐργασθῶν εἰς τὰ ὅχυράματα τῶν ἀλβανοστρατιῶν συνόρων οἱ 48 Ἕλληνες στρατιῶται εἰς τὸ ἐπικίνδυνον ἐκεῖνο μέρος τῶν ὁχυρωμάτων διὰ νὰ καταπλακωθῶν ὑπὸ τοῦ ὀπερθεῖν αὐτῶν ὑπονομευθέντος μεγάλου ὄγκου χώματος! Διότι ἄλλως, θὰ κατεπλάκωνον το ἀναλογικῶς καὶ δεκάσις Ἀλβανοὶ στρατιῶται! Καταπλακώθησαν μόνον Ἕλληνες καὶ οὐδαὶς Ἀλβανὸς στρατιώτης! Τί ἄλλο νὰ σημαίῃ τοῦτο, ἢ δολοφονικὸν σχέδιον;

—Τί θὰ πράξῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, ἡ προσηλωμένη μάλιστα, ὑπὸ τοῦ πρώην ἀλβανοφάγου κ. Ἀνδρ. Μεγαλοκοπούλου;

Μηδὲν! Ἀπλῶς γράφομεν ταῦτα διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ἑλληνικῆς Μετιονότητος ἐν Ἀλβανίᾳ, ἐπὶ τῶν ἐνδοξῶν ἡμερῶν τοῦ κραταιοτάτου καὶ θαλασσοκράτου κ. Ἑλευθ. Βενιζέλου!

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΑΝΗΣ

δὲν ἐγενίαν ἀκόμη, ἡ ὁποία ἐχει ἐξοδαῖς ἐτησίως ἐκατοντάδας ἐκατομμυρίων διὰ τὸ Πανελλήνιον; Ἀγνοεῖ ὁ κ. Μόδης, ὅτι τὸ Καποδιστριακὸν Πανεπιστήμιον εἶναι Ἡπειρωτικόν; Οἱ τὸ Μετσόβειον Πολυτεχνεῖον εἶναι Ἡπειρωτικόν; Οἱ τὸ Ὀρφανοτροφεῖον Χατζη—Κώστα ἐν Ἀθήναις εἶναι Ἡπειρωτικόν; Οἱ τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον εἶναι Ἡπειρωτικόν; Οἱ τὸ Ἀρσάκειον εἶναι Ἡπειρωτικόν; Οἱ τὸ Ριζάρειον Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ εἶναι ἱδρυμα Ἡπειρωτικόν; Οἱ τὸ καπαδοκερικὸν «Ἀβέρωφ», τὸ κτίον τὴν νύκην τῶν βαλκανικῶν Πολέμων εἶναι Ἡπειρωτικόν; Αὐτὰ τὰ πολυθρόνητα 60—70 χιλιάδες τῆς Ἡπειρωτικῆς ὁδοποιίας, ὧν τὰ πλεῖστα ἤρχισαν ἐπὶ Ζωγράφου τῷ 1913, οὕτως καὶ ἐτησίως τόκους τῶν Ἡπειρωτικῶν Κεφαλαίων, δι' ὧν οἱ Ἡπειρώται, δοῦλοι ὄντες ἐργάζονται τὴν Ἑλλάδα, καλύπτουν, Κύριε Γενικὴ Διοικητὰ τῆς Ἡπείρου, καλύπτουν! Τοιοῦτον Γενικὸν Διοικητὴν τῆς Ἡπείρου οὐδέποτε ἐκινῶμεθα ν' ἀποστήσωμε!

—ο—

ΕΠΑΝΗΛΘΕ τὸ ἐσπέρας τῆς παρελθούσης Παρασκευῆς ἐκ Ζαγορίου ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Ἡπείρου κ. Γ. Μόδης, ὅπου μετέβη διὰ τὴν καταδίδωσιν τῶν ἀδελφῶν Τσουμαναίων, οἵτινες μετὰ τὸν φόνον τοῦ Μιχ. Νούλη Κοσμαῖ, διὰ λόγους ἐκ δικησῶς ἐφυγοδίκησαν.

Ὁ κ. Μόδης, διελθὼν ἐκ Γρεβενίου τοῦ Ἀνατολικοῦ Ζαγορίου καὶ φθάσας ἐπὶ τὴν 10ην τῆς νοκτὸς τῆς 27ης Ἰουλίου, ἐγένετο δεκτὸς παρὰ τῶν Προέδρων τῶν περιφερειῶν Κοινοτήτων, καὶ διαφύγων ἄλλων Ἐπιτροπῶν, καὶ Συνεταγισμῶν, εἰς οὓς εἶπε τὰ ἑξῆς ἐπιγραμματικὰ:

—Ἐάν μοῦ παρουσιάσεσθε νὰ με παρακαλέσετε γὰρ τὴν ὁδὸν Ἰωαννίνων—Γρεβενῶν, εἰς δηλῶ διδὲν θὰ με πείσετε, ἀφοῦ δὲν μ' ἐπιστάν περὶ τοῦτου οὕτως τὰ Γιάννινα, διότι ἡ ὁδὸς αὕτη εἶναι ὁδὸς πολιτείας, καὶ τότε μόνον θὰ γείνῃ, ὅταν βρεθῶν οἱ ὁδοὶ τοῦ Ἀλβανισμοῦ!

Εἰς δὲ τὸν πρόεδρον τῆς Κοινότητος Γρεβενῶν ὁ ὁποῖος τὸν παρακάλεσε διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ ἡμιγυμνασίου καὶ τὸν πρόεδρον τῆς Κοινότητος Δριστινίου τοῖς ἐπὶ τῆς τῶν παρακάλεσε διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ Σχολείου τῆς ἀπὸ τῆς ἡμετέρας.

—Δουλέψατε νὰ κάνετε παιδικὰ γὰρ νῆστε καὶ σχολεῖα!

Καθένας ἐννοεῖ τὴν ἀσημολίαν τοῦ δουλέψατος.

—ο—

ΚΑΠΟΙΟΣ «τακτικὸς ἀναγνώστης» τῆς «Ἐλευθερίας» ἀλλὰ μὴ συνδρομητὴς μᾶς γράφει ἐκ Φιλιάτων τὰ ἑξῆς περίεργα, σὺν τῇ δηλώσει ὅτι δὲν εἶναι οὔτε λαΐκος, οὔ-

τε καὶ βενιζελικός, ἀλλ' ἀπλῶς Ἑλληνα:

«Ἐπειδὴ βλέπω εἰς τὴν «Ἐλευθερίαν» ὅσα γράφεις κατὰ τοῦ Ἐπαρχοῦ μας, καὶ εἰς τὴν ἐνταῦθα «Θεσπερωτίαν» ὅσα γράφει ὑπὲρ τοῦ Ἐπαρχοῦ, γελᾷ πότε καὶ πότε, διότι ἐκεῖνα ποῦ σοῦ γράφει αὐτῇ, δὲν σοῦ τὰ γράφει ὅλα σωστά, καὶ μερικὰ, δὲν ξέρω γιὰτί, δὲν σοῦ τὰ γράφει καθόλου.

«Πραγματικῶς ὁ Ἐπαρχὸς μας (Εὐστρ. Ἀθανασάκος) θέλει νὰ κἀν ἡ κἀ, ἀλλὰ δὲν ξέρει τί νὰ κἀν γιὰ νὰ φανῇ ὅτι κἀν κάνει. Πρὸ παντὸς βόρῃς τσοκούρι καὶ κόβει ἀβέρτα καὶ ξοδεύει χρήματα τῶν Κοινοτήτων σὲ καουτοῦρο. Δίνει καὶ ῥὸ σὲ μερικὸς ἐπιτηδεῖους νὰ ψευτοπερνῶν.

«Τώρα κάνει σὴν Δάφνην ἕνα γεφύρι, δίσπλα σ' ἐκεῖνο, ποῦ εἶχε κάνει πέρσι. Καλὸ καὶ ἄγιο εἶναι τὸ γεφύρι, ἀλλ' ἀφοῦ ἐκάνε ἕνα πέρσι, καὶ ξοδεύτηκαν, χωρὶς λογαριασμό, τόσες χιλιάδες δραχμές, τί τὸ θέλει αὐτὸ, ποῦ κάνει σήμερον; Τὸ περσινὸ τὸ γεφύρι θὰ βροστοῦσε τοῦλάχιστον δέκα χρόνια. Ἐπειδὴ ὁμοῦ αἱ πέριξ τῆς Δάφνης Κοινότητες ἐκάναν Σύνδεσμον Ὀδοποιίας, θὰ εἶταν καλύτερα νὰ γέγονταν τὸ νῦν γεφύρι, ὅταν θὰ γέγονταν καὶ ὁ δρόμος, διότι σήμερον δὲν εἶναι γνωστὸ, σὲ ποῖο σημεῖο τοῦ ποταμοῦ πρέπει νὰ γείνῃ τὸ γεφύρι, καὶ εἴτοι θάχωμα τρία γεφύρια σὴν ὁρὰ, τὸ ἕνα πλάι σ' ἄλλο, καὶ τριπλᾶ ἑξῆς, ἀντὶ ἐνὸς καὶ μόνου. Ἀλλ' ἀφοῦ πληροῦνται ἄλλοι σὺν κορόνιδι καὶ δὲν μιλοῦν, ἄς γείνῃ καὶ ἐταρτα. Τί τὸν μέλλει τὸν Ἐπαρχο σὲ ἔξον πεινρὸν χίλια σκόπια;

«Ἐκτὸς τοῦτου, οὐ ποῖον ἐργολάβον εἶδον ἐν κατασκευαζόμενῳ γεφύρῳ. Σ' εἶναι ζευγὰν! Μπορεῖ, παρακαλῶ ἕνας ζευγὰς νὰ φτιάσῃ γεφύρι; Τότε εἶναι κρέμα νὰναι καὶ νῆς τεχέτης, ἡ εἰδικός. Ὁ τεχνίτης μπορεῖ νὰ κἀν ὅ,τι δοῦλαί! Μπορεῖ ὁ Γιώργη—Δάγκας καὶ ὁ Γληγόρη—Ζιάγκας νὰ κάνουν γεφύρια; Αὐτοὶ οἱ δουλαῖες τῆς Διοικήσεως εἶναι σὺν ἐκείναις τῶν μικρῶν καὶ δῶν, ποῦ κάνουν σατάκια καὶ με μὴ κλάσιν τὰ χαλῶν. Ἡ θὰ σὴν ἡ κἀν νῆς τεχνίτην ἐργολάβον γὰρ τὸ παρακάβη; θὰ σὴν κἀν ποῦ θὰ ἔβρη ἀπὸ καρβέλλια καὶ εἴ ποτε ἄλλο, ὁ ὁποῖος ἔμα πᾶρ ἀπὸ τοῦ ἐργολάβου ἕνα 500 ρικο, θὰ τὸ βλάβῃ γεφύρι καὶ ἀπὸ τῆς Ἀρκαίας τὸ Γεφύρι!

Αὐτὸ σοῦ τὰ γράφω ὅχι γι' ἄλλο τίποτε, ἀλλὰ γιὰ νὰ ξέρῃς τί γίνεται ἐνῷ καίτοι σὲ καουτῶ, καὶ νὰ σοῦ δῇσῃ ὁ καλὸς σου φίλος Σπανός.

Τακτικὸς ἀναγνώστης τῆς «Ἐλευθερίας»

—ο—

ΟΦΘΙΔΟΜΕΝ νὰ ἐξάσωμεν τὴν εὐγένειαν τῶν ἑλληνικῶν Ἀρχῶν τῆς Γεφύρας Μέρτζανης, ἐπὶ τῶν

ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΚΑΙ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ΙΣΩΣ νομίσῃ κανεὶς ὅτι ἐσοκοφαντήσαμεν τὸν Γενικὸν Διοικητὴν Ἡπείρου κ. Γ. Μόδην, γράψαντες εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον μας, ὡς λαχθὲν παρ' αὐτοῦ κατὰ τὸ μεσονύκτιον γεῦμα, ὅπερ παρῆθην εἰς αὐτὸν καὶ τὴν συνοδείαν τοῦ ἡ Κοινότητος Ἡγουμένους, ὅτι, ὅσα ἐξώδευσε τὸ ἑλληνικὸν Κράτος, διὰ τὴν ὁδοποιίαν τῆς Ἡπείρου, ἀπὸ τοῦ 1928 καὶ ἐνεσθῆναι, ἀφότου δηλα-

δὴ ἐπανήλθε ὁ αὐθέντης τοῦ κ. Ἑλευθ. Βενιζέλου εἰς τὴν Ἀρχήν, δὲν ἀξίζει ὅλη ἡ Ἡπείρος. Δυστυχῶς δὲν τὸν ἐσοκοφαντήσαμεν ἀλλ' ἐγράψαμεν τὴν ἀλήθειαν, τοῦτο δὲ μαρτυροῦν οἱ παρακαθήμενοι εἰς τὸ περιφρονεῖν αὐτὸ γεῦμα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀναφέρωμεν τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Παραμυθίας Κον. Ἀθηναγόραν, τὸν Πρόεδρον τῆς Κοινότητος, τὸν Μουφτεῖν Ἡγουμένους, τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου κ. Δ. Περάσσον, τὸν ἐμπορὸν κ. Γαλινάρον, καὶ τὸν συνάδελφον κ. Γρηγ. Σακκά.

Ἀλλ' ἐρωτῶμεν τὸν Γενικὸν Διοικητὴν τῆς Ἡπείρου κ. Γ. Μόδην:—Δὲν ἀξίζει ἡ Ἡπείρος 60—70 χιλιάδες ὁδοποιίας, τὰ ὅποια καὶ

